

Kvitsøy kommune
Kommunehusveien 6
4180 Kvitsøy

Kontakt saksbehandler
Bjørn Mo, 51568909

Fastsettelse av lokal forskrift for jakt av grågås i Kvitsøy kommune 2022-2028

Med hjemmel i § 3 punkt 1.a. i forskrift om jakt- og fangsttider samt sanking av egg og dun for jakt sesongene fra og med 1. april 2022 til og med 31. mars 2028, fastsetter Statsforvalteren en lokal forskrift for jakt av grågås i Kvitsøy kommune.

Vilkår:

- i) Det er bare lov å jakte på dyrket mark og gjødslet beite (og inntil 30 meter fra dette) i områder definert som skremmeområder i forvaltningsplanen.
- ii) De første fem dagene av 20-dagersperioden skal jakten være begrenset til flyvende fugl over aktivt drevne innmarksarealer.
- iii) Det åpnes for jakt i tiden mellom kl. 16:00 – 22:00.
- iv) Utvidet jaktperiode er fra og med 21. juli til og med 9. august.
- v) Forskriften gjelder fram til 31. mars 2028.

Fastsatt av Statsforvalteren i Rogaland den 20. juni med hjemmel i lov av 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 15 og § 16 og forskrift av 21. januar nr. 106 om jakt- og fangsttider samt sanking av egg og dun for jakt sesongene fra og med 1. april 2022 til og med 31. mars 2028 § 3.

§ 1 Formål

Formålet med utvidet jakt på grågås er å begrense skadeomfanget på dyrket mark og å fremme en bedre forvaltning av bestanden.

§ 2 Utvidet jakttid

Jakttiden på grågås blir utvidet med 20 dager i forkant av ordinær jakttid, fra og med 21. juli til og med 9. august. Det er bare lov å jakte på dyrket mark og gjødslet beite (og inntil 30 meter fra dette) i områder definert som skremmeområder i forvaltningsplanen. Det åpnes for jakt i tiden mellom kl. 16:00 – 22:00. De første fem dagene av 20-dagersperioden skal jakten være begrenset til flyvende

fugl over aktivt drevne innmarksarealer.

§ 3 Ikrafttredelse og varighet

Forskriften trer i kraft 21. juli 2022 og varer til og med 31. mars 2028.

§4 Oppheving

Statsforvalteren kan oppheve forskriften dersom utvidelse av jakten gir uønskede konsekvenser.

§ 5 Straff

Brudd på denne forskriften blir straffet etter viltloven § 56.

Vi ber om at Kvitsøy kommune i etterkant av jaktperiodene sender oss en kort oppsummering om hvordan tidligjakten har fungert. Vi er særlig interessert i jaktorganiseringen, og om det er merkbar forskjell mellom jakt annenhver dag og jakt hver dag. Tall på felte gjess under tidligjakten er viktig å ha med i oppsummeringen.

Klagerett

Dette er et enkeltvedtak som kan påklages innen 3 uker etter at vedtaket er gjort kjent. En klage skal stilles til Miljødirektoratet, men sendes til Statsforvalteren for uttale.

Etter at klagefristen er ute, vil Statsforvalteren sende forskriften til kunngjøring.

Bakgrunnen for saken

Vi viser til søknaden om tidlig jaktstart på grågås, fra Kvitsøy kommune, datert 08.06.2022. Kommunen søker om jaktstart fra 21. juli (20 dager før ordinær jaktstart) med jakttid innenfor tidsrommet kl. 16.00 til kl. 22.00 hver dag. De første fem dagene, 21-25 juli, skal jakten begrenses til flygende fugl over aktivt drevne innmarksarealer.

Kvitsøy kommune viser til at lokal bestand av grågås gjør store skader på jordbruksarealene i kommunen, til tross for at det iverksettes ulike skremmetiltak som fugleskremsel, drager, tråder som trekkes over utsatte områder, laserkanon og skremmeskudd. Skadene dreier seg om nedbeiting av gras og store mengder avføring. Disse skadene oppstår både på beitemark og dyrket mark. Konsekvensene for bøndene er dårligere beite til husdyr, i tillegg til reduserte avlinger til vinterfôr.

Grågåsa kommer ankommer Kvitsøy i februar og trekker bort fra øya før den ordinære jakta starter 10. august. Kvitsøy kommune hadde lokal forskrift om tidligjakt for perioden 1. april 2019 tom. 31. mars 2022, samt i 2017 og 2018. I henhold til nylig vedtatt forvaltningsplan ønsker Kvitsøy kommune å videreføre praksisen med tidlig jaktstart for grågås på hovedøyene, som er områdene definert som skremmeområder i forvaltningsplanen.

Rettslig grunnlag

Etter *forskrift om jakt- og fangsttider samt sanking av egg og dun for jaktseongene fra og med 1. april 2022 til og med 31. mars 2028*, kan Statsforvalteren fastsette forskrift etter § 3 punkt 1a:

«Fra og med Rana og Rødøy kommuner i Nordland fylke og sørover kan statsforvalteren åpne for jakt på grågås inntil 20 dager før ordinær jaktstart når det foreligger en godkjent lokal forvaltningsplan. I denne perioden fastsetter statsforvalteren jakttiden innenfor et tidsrom fra kl. 24.00 til kl. 10.00 eller fra kl. 16.00 til kl. 22.00. De første fem dagene av 20-dagersperioden skal jakten være begrenset til flyvende fugl over aktivt drevne innmarksarealer.»

Statsforvalteren sin vurdering

Det er et krav om lokal forvaltningsplan for grågås før Statsforvalteren kan åpne for tidlig jaktstart. Kravet er oppfylt ettersom Kvitsøy kommune vedtok revidert forvaltningsplan for gås 15. februar 2022. Statsforvalteren må også vurdere omfanget av skadefelling ettersom denne må være av et begrenset omfang for å kunne gi åpning for tidlig jaktstart. Kommunen tillater en viss skadefelling, men Statsforvalteren i Rogaland registrer at omfanget av skadefelling har blitt redusert i de senere årene. Vi vurderer skadefellingene til å være av et begrenset omfang og at det derfor kan åpnes for tidlig jaktstart på grågås.

Kvitsøy kommune viser til at grågåsen ankommer Kvitsøy i februar og trekker bort før ordinær jaktstart 10. august. Tidlig jakt er et treffsikkert virkemiddel for å regulere lokal hekkebestand av grågås i områder med store beiteskader. Det er viktig at jakten foregår på en måte som ikke stresser gjessene, slik at de ikke trekker ut av områdene straks jakten starter. For å unngå dette har Statsforvalteren ved enkelte tilfeller satt vilkår om jaktfrie dager under tidlig jaktstart på grågås.

Organisering av jakta har vist seg å være viktig for å få et høyere jaktutbytte og for å unngå at gjess trekker tidlig fra jaktområdene¹. Viktige stikkord er grunneiersamarbeid, jaktfrie soner (friområder) og at en legger opp til dager uten jakt. For å få til en lokal tilpasning av jaktorganiseringen kan det være fornuftig at det i forskriften ikke settes vilkår om jaktfrie dager. Vi vil sterkt oppfordre til at jakten organiseres i jaktfelt og at grunneiere i jaktfeltene går sammen om å etablere jaktfrie soner og dager uten jakt.

Statsforvalteren skal videre vurdere søknaden etter rettsprinsippene i naturmangfoldloven §§ 8-12, jf. § 7 i samme lov.

Kunnskapsgrunnlaget (§ 8)

Bestandstatus for grågås i Kvitsøy kommune er godt kjent. Det ble gjennomført telling av reir og egg på Kvitsøy fem år på rad, fra 2015 til 2019. Tellingen ble gjort på 20-25 av øyene og holmene i nærområdene til hovedøyene. I 2016, 2018 og 2019 ble det også gjennomført telling på øyer og holmer som tilhører verneområdene. Det antas at populasjonen av hekkende grågås i Kvitsøy kommune har vært på omtrent 100 par i perioden 2015-2019.

I 2021 var samlet bestand av ikke-hekkende mytegjess i Sør-Rogaland registrert til 3100 individ (Arne Follestad, pers. med.). Det er en dobling siden tilsvarende kartlegging i 2013.

Resultat fra tellinger lokalt, nasjonalt og internasjonalt viser at bestanden av grågås er stor og robust. Det er derfor ikke grunn til å frykte at bestanden ikke vil tåle et økt uttak gjennom jakt. Tidlig jaktåpning er et godt og målrettet virkemiddel nettopp for å redusere den lokale hekkebestanden og dermed redusere skader på landbruk.

Før-var-prinsippet (§ 9)

Det er som nevnt god oversikt over bestanden av grågås, og uttak gjennom jakt vil av erfaring ikke være en trussel for arten eller den lokale hekkebestanden. Før-var-prinsippet kommer derfor ikke til bruk i denne saken.

¹ Jensen, G.H., Tombre, I., Eythórsson, E., Madsen, J., Søreng, S.U., Gundersen, O.M. & Hovland, P.J. 2012. Gåsejakt i NordTrøndelag. Resultater fra ulike jaktorganiseringer i 2011. - NINA Rapport 777. 46 pp. Norsk institutt for naturforskning (NINA), Tromsø

Økosystemtilnærming og samlet belastning (§ 10)

Tidlig jakt kan virke negativt på økosystem og utgjøre en samlet belastning etter naturmangfoldloven § 10. Det er særlig skytestøy fra jakten som kan være problematisk for andre arter så tidlig i sesongen (juli). Vi har derfor satt vilkår i forskriften om at jakten bare skal skje på eller nærmere enn 30 meter fra dyrket mark eller gjødslet beite. I tillegg er det døgnregulering. Disse vilkårene vil og bidra til å gjøre konflikten mellom jakt og natur og friluftsliv mindre.

Vi vil igjen minne om at forskning viser at et sterkt jakttrykk vil presse grågjessene til å trekke ut av jaktområdet kort tid etter jaktstart. Om det skjer vil en ikke få til ønsket avskyting av den lokale hekkebestanden. Det er viktig at jakten blir organisert slik at en i størst mulig grad unngår dette.

§ 11 om kostnader ved miljødeleggelse er ikke aktuelt i denne saken ettersom jegerne har ansvar for egen jaktutøvelse. Det er viktig at jegere og grunneiere blir gjort kjent med vilkårene for jakten. Gjeldende jaktlover regulerer utøvelsen av jakten, og i tillegg vil begrensinger i tid og rom i forskriften sørge for de beste samfunnsmessige resultatene jf. § 12.

Konklusjon

Statsforvalteren konkluderer med at krav til fastsettelse av lokal forskrift om jakt på grågås er oppfylt, samt at bestanden er økende og derfor tåler utvidet jaktperiode. Statsforvalteren vil derfor kunngjøre en lokal forskrift for Kvitsøy kommune.

Med hilsen

Einar Heegaard (e.f.)
fagleiar natur

Bjørn Mo
førstekonsulent

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

Statens naturoppsyn - Miljødirektoratet
Miljødirektoratet

Postboks 5672 Sluppen
Postboks 5672 Sluppen

7485 TRONDHEIM
7485 TRONDHEIM